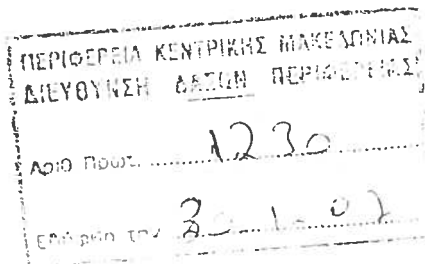

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΑΣΩΝ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ &
ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ταχυδρ. Δ/ση : Χαλκοκονδύλη 31
Ταχ.Κωδ. : 101 64
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 210-2124616
Τηλεομοιοτυπία : 210-2124595

Αθήνα /9 Ιανουαρίου 2007

Αριθ. Πρωτ.: 85377/196

ΠΡΟΣ : Τις Δ/νσεις Δασών
των Περιφερειών της Χώρας
Έδρες τους

(Με την παράκληση να κοινοποιήσουν
την παρούσα στις Υπηρεσίες των
Περιφερειών τους)

ΘΕΜΑ: "Ρητινευόμενα Δάση" και η αντιμετώπισή τους από τις Δασικές Υπηρεσίες.

Α- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου μόνου του από 17/18.10.1923 Ν. Δ/τος "περί παραχωρήσεως της κυριότητας δασών ρητινευόμενων υπό ιδιωτών" (ΦΕΚ 297Α), του άρθρου μόνου του από 1/13.12.1923 Ν. Δ/τος (ΦΕΚ 360 Α) "περί επεκτάσεως της ισχύος του Ν. Δ. της 17/18.10.1923 κλπ. και του άρθρου 50 του Ν. Δ 2501/1953 "Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων των περί δασών νόμων" (ΦΕΚ 200Α) έγιναν αρχικά παραχωρήσεις δασών στην επαρχία Μεγαρίδος, μετέπειτα δασών του τέως Δήμου Περαιχώρας Κορινθίας και τέλος δασών σε όλες τις περιοχές της χώρας. Οι παραχωρήσεις αυτές έγιναν προνομιακά, μόνο προς κατοίκους των περιοχών που ασκούσαν έκπαιλοι το δικαίωμα συλλογής της ρητίνης και έγιναν έναντι συμβολικού τιμήματος κατά πλήρη κυριότητα προς αυτούς που ασκούσαν το δικαίωμα αυτό, διότι η Πολιτεία θεώρησε ότι μέσω αυτών των παραχωρήσεων θα επιτυγχάνετο στο διηνεκές η διατήρηση και προστασία των δασών αυτών και θα βελτιώνονταν οι συνθήκες εκμεταλλεύσεώς τους με την επιμέλεια των παραχωρησιούχων.

Αποτελεί διαπίστωση, ότι η έκδοση των παραχωρητηρίων, συνοδεύτηκε σε πάρα πολλές περιπτώσεις, από σφάλματα της διοίκησης που είχαν να κάνουν κύρια με την πλημμελή οριοθέτηση των παραχωρουμένων δασών (ασάφεια ορίων), την ενδεικτική εμβαδομέτρησή τους αφού δεν συνετάγησαν τοπογραφικά διαγράμματα που να προσαρτώνται στις παραχωρήσεις και δεν ενσωματώθηκαν όροι οι οποίοι να καταστούσαν σαφές σε παραχωρησιούχους και καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους τους, τις επιδιώξεις του νομοθέτου με αυτού του τύπου τις παραχωρήσεις και τις δεσμεύσεις που εμμέσως πλην σαφώς απέρρεαν.

Πολλοί εκ των παραχωρησιούχων θεώρησαν τις παραχωρήσεις αυτές χαριστικές και εκμεταλλευόμενοι την κατά τα ανωτέρω ατέλειά τους, άρχισαν να εκποιούν τα παραχωρηθέντα δάση με σκοπό να προσπορισθούν κέρδη και αυτό είχε ως συνέπεια να αντιδράσει η διοίκηση, ανακαλώντας σε κάποιες περιπτώσεις τα παραχωρητήρια. Επιλαμβανόμενο το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (ΣΤΕ), επί αιτήσεων ακύρωσης των ανακλητικών κατά τα ανωτέρω

πράξεων, έκανε δεκτό ότι νομίμως η διοίκηση προβαίνει στην ανάκληση αυτών των παραχωρήσεων, όταν διαπιστώνει ότι από συγκεκριμένα στοιχεία προκύπτει ότι ο δικαιούχος έχει προβεί σε πραγματικές ή νομικές ενέργειες, οι οποίες προδίδουν κατά τρόπον βέβαιο, την πρόθεση του να εγκαταλείψει τη ρητινική καλλιέργεια και παρέχουν ευθέως τη δυνατότητα εκμεταλλεύσεως του πευκοδάσους κατά τρόπον ξένο προς το σκοπό στον οποίο απέβλεψε η παραχώρηση και μάλιστα, εφόσον ο τρόπος αυτός συνεπάγεται καταστροφή ή αλλοίωση της μορφής του δάσους ή αδυναμία να ασκηθούν τα διατηρούμενα, κατά τα προαναφερόμενα δικαιώματα και να συνεχισθεί η ρητινική καλλιέργεια (βλ. ΣτΕ 1827/1979, 429/1976 305/1970 κ.π.α.). Αντίθετη άποψη, διατύπωσε Πολιτικό Δικαστήριο (βλ. 377/1985 απόφ. Εφετείου Ναυπλίου) η οποία αναιρέθηκε με την αρ. 10/1989 Απ. Ολομ. Αρείου Πάγου.

Τις ατέλειες των παραχωρήσεων και τις μετέπειτα μεταβιβάσεις τους, επεδίωξε να καλύψει - ρυθμίσει ο Νόμος 998/79 (ΦΕΚ 289 Α) με το άρθρο 64, θέτοντας αποκλειστική προθεσμία ενός έτους από της ισχύος του Νόμου (μέχρι 29.12.1980), για υποβολή αιτήσεων προς εφοδιασμό των δικαιούχων με αναγνωριστικές πράξεις (νέες παραχωρήσεις) των δασών αυτών, γενόμεναι κατά πλήρη κυριότητα και άνευ όρου τινός, των οικείων Νομαρχιών. Στη διαδικασία άρθρ. 64 Ν. 998/79, ελάχιστες πράξεις εξεδόθησαν.

Τέλος με τις ρυθμίσεις άρθ. 14 Ν. 3208/03 (ΦΕΚ 303Α) γίνεται νέα αντιμετώπιση των ρητινευομένων δασών που παραχωρήθηκαν, χωρίς να τίθενται για τους οικείους Δασάρχες ή άλλα όργανα (π.χ. Επιτροπές), ειδικές διαπιστωτικές διαδικασίες εφαρμογής τους. Εκ του συνδυασμού των διατάξεων παρ. 1, 2 και 3 του άρθρ. 14 Ν. 3208/03, προκύπτουν κατά τρόπο κατηγορηματικό ότι:

- α-Οι παραχωρήσεις θεωρούνται ότι έγιναν κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας και η διαχείρισή τους γίνεται κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως και στα λοιπά δάση.
- β-Τυχόν εκδοθέντα νέα παραχωρητήρια άνευ όρου τινός, στα πλαίσια άρθρ. 64 Ν. 998/79, εξομοιώνονται στην αντιμετώπιση με τα άλλα παραχωρητήρια αυτής της κατηγορίας (ρητινευομένων Δασών).
- γ-Οι τυχόν υφιστάμενες δουλείες υπέρ της ολότητας των κατοίκων του Δήμου ή της Κοινότητας, στην περιοχή του οποίου ή της οποίας βρίσκονται τα δάση, διατηρούνται ισχυρές κατά τις διατάξεις των άρθρ. 56 και 57 του Δασικού Κώδικα και
- δ-Οι παραχωρηθείσες εκτάσεις, διατηρούν στο διηνεκές το δασικό χαρακτήρα τους και η δασική Υπηρεσία οφείλει να εισηγείται μέτρα μεταξύ των οποίων και ανάκληση των παραχωρητηρίων, όταν διαπιστώνει παραβίαση των όρων του παραχωρητηρίου και μεταβολή της χρήσης (μη δασοπονική διαχείριση), με ολική ή ουσιώδη μερική αποψίλωσή του, προς το σκοπό της αποκατάστασης του δασικού χαρακτήρα.
- ε-Δεν θεωρείται αυτοτελώς ως παραβίαση των όρων του παραχωρητηρίου, η εγκατάλειψη της ρητινοσυλλογής, για διάφορους λόγους, εφόσον κατά τα λοιπά η διαχείριση του δάσους γίνεται κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Β- ΦΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΗΡΙΩΝ ΓΕΝΙΚΑ

Τα παραχωρητήρια που εκδίδει η διοίκηση κατά καιρούς στα πλαίσια συγκεκριμένων διατάξεων, είναι διοικητικές πράξεις ιδρυτικές δικαιωμάτων αλλά και επιβολής συνάμα αντιστοίχων υποχρεώσεων μέσω των τιθεμένων όρων. Τα οποιαδήποτε ελαττώματα των διοικητικών πράξεων παραχώρησης εκτάσεων, αποδυναμώνουν ή και πολλές φορές εξαφανίζουν τα ιδρυτικά δικαιώματα με έλεγχο ο οποίος γίνεται στο διηνεκές. Έτσι π.χ. αν διαπιστωθεί ότι η έκταση που παραχωρήθηκε, δεν συγκέντρωνε τις προϋποθέσεις του Νόμου για να παραχωρηθεί, ή διαπιστωθεί ότι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή της έκδοσης του

παραχωρητηρίου είχε καταργηθεί η επικληθείσα για την παραχώρηση, διάταξη νόμου ή διαπιστωθεί παντελής αδυναμία εφαρμογής του παραχωρητηρίου επί του εδάφους λόγω ασάφειας των ορίων κ.λ.π., ο οικείος Δασάρχης οφείλει να έχει επιφυλάξεις μέχρις ότου αρθούν τα συγκεκριμένα ελαττώματα, τα οποία και οφείλει επίσης να γνωρίσει προς τις ιεραρχικά προϊστάμενες Αρχές. Γενικά πρέπει να γίνει κατανοητό, ότι παραχωρήσεις, αναγνωρίσεις (αναγνωριστικές πράξεις), συμβολαιογραφικές πράξεις, που δεν καθίσταται εφικτή η ανεύρεση των εκτάσεων επί των οποίων αναφέρονται είναι πράξεις ανίσχυρες και άμοιρες εννόμων συνεπειών για τη διοίκηση. Στην περίπτωση όμως των παραχωρήσεων των ρητινευομένων δασών, που όπως προαναφέραμε, ως διαπίστωση γενική, προκύπτει ότι σε πάρα πολλές περιπτώσεις εμβαδόν και όρια είναι σε αναντιστοιχία, τα όρια θα θεωρούνται ότι υπερισχύουν του εμβαδού (στρεμ.) και η πλήρης ασάφεια των ορίων θα πρέπει να αιτιολογείται πλήρως.

Γ- ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΡΗΤΙΝΕΥΟΜΕΝΩΝ ΔΑΣΩΝ

Οι οικείες Δασικές Υπηρεσίες, στην περιφέρεια δικαιοδοσίας των οποίων, έχουν στο παρελθόν παραχωρηθεί δάση περί των άρθρ. 14 Ν. 3208/03, πρέπει να γνωρίζουν τα εξής:

α) Οφείλουν να εποπτεύουν τη διατήρηση του χαρακτήρα των παραχωρηθέντων δασών. Προς την κατεύθυνση αυτή, πρέπει να συγκεντρώσουν όλα τα πρωτότυπα παραχωρητήρια σε επικυρωμένα από τη διοίκηση αντίγραφα, να εντοπίσουν την εφαρμογή τους επί του εδάφους μεταφέροντάς τα και επί χαρτογραφικού υπόβαθρου αναλόγου κλίμακας (κατά προτίμηση ορθοφωτοχάρτη κλ. 1:5000), που θα τις βοηθάει να ασκούν εποπτεία και τέλος να εισηγούνται την ανάκληση των παραχωρητηρίων όταν συντρέξουν οι προϋποθέσεις παρ. 3 άρθρ. 14 Ν. 3208/03. Ως συνδρομή των προϋποθέσεων για εισήγηση προς ανάκληση του παραχωρητηρίου, πρέπει να γίνεται δεκτή αφ' ενός μεν η πλήρης παραβίαση των όρων του παραχωρητηρίου που εκδηλώνεται και με την πλήρη αμέλειά του ή των δικαιούχων να συντηρούν και βελτιώνουν το παραχωρηθέν δάσος ώστε να προστατεύεται και διαχειρίζεται κανονικά, με πρόθεση φανερή να εγκαταλειφθεί παντελώς η διαχείριση του δάσους, αφ' ετέρου δε με ταυτόχρονη συμπεριφορά που προδίδει κατά τρόπο βέβαιο την πρόθεση να γίνει εκμετάλλευση του δάσους άλλως πως για κερδοσκοπικούς σκοπούς (π.χ. οικοπεδοποίηση με διάνοιξη δρόμων εν είδη ρυμοτομικών τετραγώνων κ.λ.π.), με ολική ή ουσιώδη μερική αποψίλωσή του. Ως ουσιώδης μερική αποψίλωση θα θεωρείται και η αποψίλωση και ανέγερση οικοδομών, ενέργεια που είναι απαγορευτική παντελώς σε αυτά τα δάση.

β) Οφείλουν να μην αμφισβητούν το περιεχόμενο του παραχωρητηρίου. Με δεδομένο ότι το παραχωρητήριο αναφέρεται σε δάσος Πεύκης που ρητινευόταν, ο χαρακτήρας του δάσους είναι δεδομένος. Εάν εν όλω ή εν μέρει η έκταση του παραχωρητηρίου δεν έχει σήμερα μορφή δάσους και εντοπίζονται και άλλες μορφές δασικών εδαφών (δασικές, χορτολιβαδικές, διάκενα κ.λ.π.) ή άλλες μορφές χρήσεων (π.χ. γεωργικές, δενδροκομικές κ.λ.π.), η διερεύνηση αεροφωτογραφιών στις συγκεκριμένες περιπτώσεις είναι άτοπη. Για τους Δασάρχες η ύπαρξη δάσους στο χρόνο παραχώρησης είναι δεσμευτική, εκτός αν από στοιχεία που διαθέτουν αιτιολογείται η ύπαρξη και συμμετοχή εσφαλμένα στις παραχωρηθείσες εκτάσεις ρητινευομένου δάσους και εκτάσεις άλλων χρήσεων (π.χ. αγροτικών, βαλτωδών, ασκεπών βραχωδών κ.λ.π.) και μπορούν να εισηγηθούν και θεμελιώσουν την τροποποίηση - αποσαφήνιση των παραχωρητηρίων αρμοδίως. Αυτονόητο είναι, ότι αν δεν είναι σε θέση να το κάνουν, δεσμευτικά πρέπει να εισηγηθούν την κήρυξη των αποψιλωθέντων τμημάτων ως αναδασωτέων κατά τα εν άρθρ. 38 Ν. 998/79 οριζόμενα και τη λήψη όλων των άλλων μέτρων (ανάκληση παραχωρητηρίων κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, κατεδαφίσεις αυθαιρέτων κτισμάτων κ.λ.π.)

γ) Στις περιπτώσεις που έχουν δοθεί σχετικές άδειες εκχερσώσεως στο παρελθόν, για απόδοση τμημάτων του παραχωρηθέντος δάσους στη γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια, εφ' όσον εκπληρείται ο σκοπός της εκχερσώσεως, θα θεωρούνται τα τμήματα ως τελούντα σε νόμιμο καθεστώς αλλαγής χρήσης μέχρι να αντιμετωπισθούν νομοθετικά και εγκυροποιηθούν οι εκχερσώσεις. Εάν αντιθέτως προκύπτει ότι, εκχερσώσεις έλαβαν χώρα παρανόμως και τμήματα δάσους έχουν μορφή γεωργικώς ή δενδροκομικώς καλλιεργουμένων εκτάσεων, θα αντιμετωπίζονται ως αυθαίρετες αλλαγές χρήσης που επισύρουν την εφαρμογή του άρθρ. 38 Ν. 998/79 και του άρθρ. 117 παρ. 3 του Συντ/τος. (σχ. και η αριθ. 93/91 ατομική γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ. την οποία επισυνάπτουμε).

δ) Στις συγκεκριμένες εκτάσεις των παραχωρηθέντων δασών, δεν υπάρχει αντικείμενο εφαρμογής των διαδικασιών επίλυσης δασικών αμφισβητήσεων άρθρ. 14 Ν. 998/79. Ο Δασικός χαρακτήρας των εκτάσεων είναι δεδομένος και όποιος τον αμφισβητεί θα πρέπει να επιδιώξει την εξαφάνιση του παραχωρητηρίου. Οι εκτάσεις των παραχωρητηρίων ρητίνευομένων δασών, θα ενταχθούν ως είναι αυτονόητο ως ιδιωτικά δάση στα κτηματολογικά στοιχεία του Εθνικού Κτηματολογίου και ως ιδιωτικά δάση στο Δασολόγιο της χώρας. Τυχόν πράξεις χαρακτηρισμού που έχουν εκδοθεί στα πλαίσια άρθρου 14 με αντίθετο περιεχόμενο, θα μας τις θέσετε άμεσα υπόψη, προκειμένου να σας δοθούν κατευθύνσεις - οδηγίες αντιμετώπισής τους.

ε) Λαμβάνοντας γνώση ότι απαλλοτριώνονται τμήματα των δασών αυτών για εκτέλεση δημοσίων έργων (π.χ. εθνικού ή επαρχιακού οδικού δικτύου), θα υποδεικνύουν αφ' ενός μεν τη δυνατότητα νόμιμης αναγκαστικής απαλλ/σης (σχ. αρθρ. 45 παρ. 6 Ν.998/79 και άρθρ. 117 παρ.4 του Συντ/τος), αφ' ετέρου την καταβολή αποζημίωσης με τα κριτήρια άρθρ. 6 παρ. 2 Ν. 998/79.

Στις περιπτώσεις αυτές, το ζήτημα της κατάτμησης καλύπτεται από το άρθρο 4 Ν.3208/03 (ΦΕΚ Α 303).

Δ- ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

Προκειμένου να εξετάζονται αιτήματα τρίτων σε εκτάσεις δασών παραχωρηθέντων ως ρητίνευομένων, οι οικείοι Δασάρχες θα εξετάζουν κατ' αρχήν το ζήτημα της νομιμοποίησής τους, στα υποβληθέντα αιτήματα. Δικαίωμα υπαγωγής στο αρθ.14 Ν.3208/03 έχουν, μετά από την προσκόμιση και έλεγχο των απαιτούμενων εγγράφων (παραχωρητήριο, διαθήκη, κ.λ.π.):

- 1)Οι αρχικοί παραχωρησιούχοι εφόσον είναι εν ζωή.
- 2)Οι εκ διαθήκης καθώς και οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι. Στην περίπτωση εξ αδιαθέτου διαδοχής θα ζητείται η προσκόμιση βεβαίωσης εγγυτέρων συγγενών.
- 3)Οι ειδικοί διάδοχοι (αγοραστές) του παραχωρηθέντος δάσους, προσκομιζομένων των αγοραπωλητηρίων συμβολαίων και σχετικών πιστοποιήσεων μεταγραφής τους στα οικεία Υποθ/κεία.

Όλοι οι ανωτέρω αντιμετωπίζονται ως ιδιοκτήτες ή εξ αδιαιρέτου συνιδιοκτήτες του παραχωρηθέντος ρητίνευομένου δάσους, πλην εκείνων που καλύπτονται από συμβόλαιο αγοράς δάσους και γίνεται ειδική μνεία αρθ. 216 Ν.4173/29 ή αρθ. 60 Ν. 86/69, στα συμβόλαια, οι οποίοι και θα αντιμετωπίζονται ως μεμονωμένοι ιδιοκτήτες των αγορασθέντων δασοτεμαχίων.

Σε περίπτωση τέλος που τα παραχωρητήρια συνορεύουν με άλλα και υπάρχει ασάφεια ορίων ως προς την απεικόνισή τους επί χάρτου 1:5000, θα ζητηθεί αφ' ενός η προσκόμιση τοπογραφικού με απεικόνιση της παραχωρηθείσης εκτάσεως, αφ' ετέρου η σύνταξη υπεύθυνης δήλωσης Ν.1599/86, στην οποία οι ενδιαφερόμενοι θα δηλώνουν ποιοι από τους ομόρους

συνιδιοκτήτες δεν ανευρίσκονται και ποιοι από τους ομόρους προσυπέγραψαν την παραδοχή των κοινών ορίων του παραχωρητηρίου, όπως απεικονίζεται στο τοπογραφικό.

Ο
Προϊστάμενος
της Γενικής Διεύθυνσης

Ελευθέριος Φραγκιουδάκης

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΓΡΑΦ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ

Γ. Τζανετόπουλος

